

קיום המצות כהלכתה

כל תנאי המצות

- א. דברים ההכרחיים לקיים המצות כהלכתן בכל פרטיה ודקדוקיה שיעלה לרצון לפני אדון כל.
- ב. דינים והדרכה לבדיקת חסא (סאלאט), ולבדיקת כרוב (קרואט), מספרי (נפש ישעי).
- ג. זהירות כניסת מאכלים ומשקאות מיוצרים בבתי חרושת לבית בפסח. מספרי (מנחת יהודה).

הו"ל בחמלת ה' עלי בזכות אבותי ורבותי הק' זי"ע

הק' שלום יודא גראס

רב דקהל "מגן שאול" ד"האלמין" ור"מ בישיבה וכולל "בית ישעי"
מכון להוראה בשחיטות ובדיקות

בעהמח"ס: גידולי יהודה (על הלכות ציצית), שו"ת זבחו זבחי צדק (על הלכות שחיטה ובדיקה), חינוך ישראל סבא (מדריך לחינוך הבנים והבנות), מדריך לצניעות, מנחת יהודה, (על חומר איסור, חלב עכו"ם ו"סימילאק"), מנוחת שלום (הדרכה לכשרות), נפש ישעי (על מאכלות אסורות, ה"ח), קדושת ישראל (על הלכות יחוד), מנוחת שלום (על הלכות מזוזה) וש"ס.

בלאמור: הרה"ג הצ' מוהר"ר ישעי זאב גראס זצ"ל נכד השרף מסטרעליסק, ר' יעקב קאפיל חסיד, ט"ז, בית תוי"ט, רש"י, ולמעלה בקודש עד דוד המלך עה"ש.

- ברוקלין, יצ"ו • שנת תשל"ח -

- ההכנסה מוקדשת לטובת הישיבה והכולל -

קיום המצות כהלכתה

כל תנאי המצות

נעתק מס' חיי אדם

כלל סח דין תנאים שצריך ליותר בכל מצות ומצות

א קי"ל אין מעבירין על המצות ר"ל מצוה שהבא לירוה תחלה ועשנה ולא ינחה מפני שרוצה עכשיו לעשות אחרת ואח"כ יעשה זו וכ"ש שיניחה לגמרי כדי לעשות אחרת והוא איסור מה"ת שנאמר ושמרתם את המצות קרי ביה המצות בהירק שלא תחמיץ ותיישן (כ"כ החוספס ביומא ל"ג בהדיא ועי' מש"כ המ"א סכ"ו קח"ו והרדק"ו בהשפס ח"א סימן מקנ"ס כה"ל סה"ל דרכן ונעלם ממנו דברי מוס' שם וכ"כ מוס' בנזחים ל"ג) ובל שכן דאסור להחמיצה בחנם ולעשותה אחר כך וזה שאמר אל תחמיצנה לזמנה * וזה נחלק לשלשה תנאים (א) דל"ש אין מעבירין אלא כשרוצה לעשות שני מצות כגון שרוצה להניח מלי"ת והפילין דבאיזה שיפגע תהלה צריך לעשות אבל אם אין לו פנאי לקיים שניהם רק א' לא שייך בזה אין מעבירין אלא אדרבה אוליגן אחר המצוה דהמירא כגון ציצית והפילין תפילין המירא שהיא קדושה ביותר וגם חובת הגוף וכן כל כיוצא בזה או אחת תדירה וא' אינה תדירה כ"כ יעשה התריר דקי"ל תדיר עדיף (כ"כ מוס' ביומא שם להדיא) וכן אם אחת עוברת ומצוה הב' אינה עוברת יעשה העוברת (וכן מוכח בקדוהין כ"ט ע"ג לפדוס דנו ולעלמ לרגל רי"א יע"ה טו' דו מלוא עיננה טו' והמ"א יפדה שגאמר כבוד בניך הפדה וכ"כ רמב"ם בפי"א מה"ל במו"ס הל' ד' וה"כ דוקא ההס דמתיב קרא אכל כמלך מלוא מודים חמשים וכ"כ המ"א בסימן סקל"ו) ואפילו אם יש לפנאי מצוה דאורייתא לעשות היום רק עבשיעשנה היום לא יוכל למחר לעשות מצוה דאורייתא אחרת שהיא חמורה מזו מצוה דלמחר עדיף ולכן נ"ל באנשי היל יהודים שצריך לילך על כשטר שלו בע"ב וכיוצא בו אלא דאז לא יוכל להניח תפילין באותו יום ולעומת זה יוכל למחר ביה"כ להתענות או אפי' משום ק"ש דלמחר ויכול להחליף עם משמר של מחר ל"א אין מעבירין על המצות וכוננו שלא יקרא היום ודוקא בזמן מועט יום או יומים בזה לא שייך שמא ימות אבל באיזה ימים צ"ע דאפשר דחיישינן שמא ימות וכ"כ מ"א רס"י כ"ה ראה מילקוט דאפי' מליל שבת עד מוצאי שבת לא משהינן * (ב) ול"ש אין מעבירין אלא במצוה שעוסק בו אבל במצוה שאינו עוסק בו בגופו אלא אחרים עוסקין בו ואעפ"כ הוא מצוה משום ברב עם כו' מותר להניח מצוה זו ולילך במקום אחר לראוה שהרי גם שם יעשה מצוה כן הוא להדיא ביומא (ד' ע"ג) דאמרינן הרוואה פר ושעיר הנשרפין אינו רואה כה"ג כשהוא קרא לא מפני שאינו רואי כו' ופריך פשיטא ומשני דה"א משום דר"ל אין מעבירין כו' ומאי מצוה ברב עם כו' קמ"ל פרש"י כיון שהוא אינו עוסק בו * (ג) אעפ"ג דשהוי מצוה לא משהינן כדאמר מצוה שבאה לידך אל תחמיצנה דוקא כשיכול לעשות המצוה עכשיו

קיום המצות כהלכתה

ג

כמי שיעשה לארר זמן אבל אם אינו יכול לעשות עבשיו כמו למחר דאם ימתין יעשה מן המובהר מוטב שימתין יום או יומים כדי לעשות מן המובהר כ"כ בש"ע סימן תכ"ו אבל בספר הסידים כתב דאם יכול לקיים תוכף אף שאינו נאה כל כך יקיים תוכף (ועיין בגשמת אדם בס"א) :

ב שלא תהיה המציה בויהו עליו ויש בה ג' הנאים * (ה) שלא יעשנה בקלות ראש ובדרך בזוי וילפינן מברתיב ושפך את דמו וכוסרו בעפר וקבלו ה"ל ר"ל במה ששפך יכסה דהיינו כשם ששפך ביד כך יכסה ביד ולאו דוקא ביד אלא ע"י כלי שהרי גם השחיטה היה ע"י כלי אלא לאפקי שלא יכסה ברגל שהוא דרך בזיון (נפשו כ"כ נרש"י חמיון דלטולן דס משמט שחא דסה נמורה מדלוריה) * (ג) שלא תהיה בויהו עליו מצד איכות עשיית המצוה וכבד נפשו ויהר מן המצוה כגון שמתירא שיהלכלך ירו או נופו ע"י המצוה ולכן לובש בתי ידיים על ידיו (כמו שזאה העזים על כה"ג דמדיד ידיה כשיחלי ועניד עבודה ועיין נח"א סי' תרל"א ע"פ ז') * (ג) וכן אסור ליהנות מן המצוה כל זמן מצותה ולכן אסור להשתמש בעשיית המצוה וכבד נפשו ויהר מן המצוה כגון שמתירא שיהלכלך ירו או נופו ע"י המצוה והארונו או להרחיב בהדים של לולב (המצ"ג) ולהשתמש בני חנוכה ואפילו להדליק נר חול מנר של חנוכה אסור (המצ"ג) * ואפילו מנר של בית הבנסת אסור מדינא אלא שנהנין להקל דלב ב"ד מתנה עליהם (קמ"ד) וב"ו הוא כדי שלא תהיה המצוה בויהו עליו :

ג אין עושים מצות חבילות שלא יעשה ב' מצות כאחת שמא לא יוכל להוריד בשתיקן (והוא מדרכינן כהש"כ חוססות כדאי סטה ח' ונדושכח שס דנין לר"ש וכן לר"י שטחא דמדיד חותם ול"ק חטטס ח"ן שטין חבילות וחס"י לר"ש דרדיס סטחא דקרא היינו שלג יהיה לכה נה סה זחס מותר להניח לפניו ב' דברים לעשות נהס ב' מלטה כגון להניח ב' ילדים כנה חחס למולן או ב' סטוח לכרך עליון נכנס המון ו') נכנסו עיניו כמ"א סס"י קמ"ו סכחב דלהרמ"ם מותר ולמס' סאור) :

ד העוסק במצוה פטור מן המצוה דילפינן מברתיב ובכתך בדרך בלכת דידך חייב אבל המצוה פטור דא"ל"כ לכתוב כשבת ובלכת * ודוקא שצריך לשרוח אחר האחרת כגון שלוחו מצוה בסוכות דפטורים מן הסוכה אפילו בלילה אף על פי שאינם הולכים בלילה מ"מ אין צריך לשרוח אחר סוכה בלילה יתבטלו ע"י משליחותם (המצ"ג) * וכן ההופר קבר למת או המשכר המת אעפ"י שאינו מרו אעפ"י שנה מעט פטור מק"ש ותפלה * אבל אם ימצא סוכה עשויה בטלון ואין צריך לשרוח כלל חייב בסוכה וכן אם היו ב' המשמרים או ב' ההופרים וסני בנ"א אוי זה משמר והופר וזה קורא ואחר כך זה משמר וזה קורא (סימן ע"א) ולרמב"ם והגאונים אפילו אין צריך לשרוח אחר שתיקן פטור (סימן ל"מ מ"א ס"ק ט') ואינו פטור אלא העוסק במצוה כגון בשעה שמתוויר אבידה לבעליה או שמתור אחר אבידת חבירו שימצאנה אבל אם כבר מצא האבידה והניחה בביתו אעפ"י ששומר אותה ועושה מצוה מכל מקום לא הוי עוסק במצוה (סימן ל"ח) :

ה הירוד מצוה שנאמר זה אלו ואנודו (בסוכה ריש לולב הגזל משמע מר"ש דהי דלוריה"א וכן נסנה קמ"ו וכ"מ נח"י רל"מ על הסמ"ה ה' לולב ונכוססות שס משמע דהינו חלל למטה לכתחלה) ולכן צריך בכל מצוה לעשותה בכל חכו שתהיה נאה מה שאפשר ואחול הירוד מצוה עד שליש במצוה י"א שאפ"י קנה כבר אחרונו או שאר מצוה שראוי לצאת בו בצמצום ואח"כ מצא אחרת מצוה להוסיף עד שליש מלניו בדמי הראשון ולהחליפו בזה ואם חבירו אינו רוצה להחליף רק דוקא למכור א"צ לקנות ביון שכבר קנה וי"א דאם כבר קנה א"צ להוסיף כלל רק כשיש לפניו ב' וא' ביוקר מחבירו שליש יקח ההרוד ויוסיף שליש והמוסיף יוסיפו לו בעוה"כ (המצ"ג) ובכלל זה שיבחר הטין המשובח והמעולה הראוי לאותה מצוה ברכתיב מבחר נדרך :

ו וזוין בקדושתו למצוה דבר שמצוהו ביום יקרוף בבוקר לעשותו כרכתיב וישנם אברהם בבוקר * וכן דבר שמצוהו בלילה יקדים בתחלה הלילה ולכן ראוי להתפלל עריבת מיד ביציאת הכוכבים ואפי' אם ימתין אוי יעשה ברב עם מ"ם מוטב להיות מן הוריון ומקדושתו (כדל"ק להדידו כ"ה דף ל"ב ע"ב מש"ה הלל דנכחנן מ"י) :

ז מצוה בו יותר משבולחו (ל"ט) חס הוא יעשה המטה לה יהיה מואדד כל כגון מצוה לנכס לו ס"ח וחן כגון מאדד וחס יפטור סופר יהיה מואדד ליה ע"פ (ול"ט נכוססות מני"ט מ"י מ"ט) * ח שיעשה כל המצוה ולא מקצתה כרכתיב כל המצוה וגו' תשמרון לעשות פרש"י בשם הרשרש אם הרחלת במצוה גמור אותה וארו"ל המתהיל במצוה ואינו גמורה קובר אשתו

קיום המצות כהלכתה

אשתו ובניו כרמצינו ביהודה שהתחיל בהצלת יוסף ולא נמרה ומ"ט אם נאנם ולא נמרה מעלה עליו הכתוב כאילו נמרה :

ט צריך שיכין לצאת במצוה זו כדק"ל מצות צריכות כוונה * ודוקא מצוה דאורייתא אבל דרבנן יוצא אפילו בלא כוונה (מ"ח כ"ט) ונ"ל דוה דוקא בקורא ק"ש בדרך לימודו (ע"י זבחים ב' ע"ג וע"פ החוססות ד"ה ספס כ"ה וכן משפיעו להמגל מזה וז"ל ה"ה ספס מזה) יוסף ה"ל או משה חוקק למי וכוונתו חלל חס קורא קריאה טעם כדק' שמו קרין כדל' החפלה וכן סג"ל מזה או חקק וסג"ל חלל חס"י שלא כיון לנחם ולא משהי' משום זה טעם כדי לנחם לעמ"י שמינו ממין ע"י ס' ס' וס' חמ"ה' וע"י חס"י סוכה מ"ב ד"ה חמ"י חנ"י ונמרו כ"ה ס' ונכ"י (מ"ח) ואפ"י למאן דס"ל מצות אין צריכות כוונה הנ"מ בסתם אבל אם כיון בפירוש שלא לצאת בו ודאי דאינו יוצא בע"כ (מ"ב החוססות כסוכה דף ל"ט ונכ"י חמ"ה' והסוד פ"טין סג"ל לנחם עד שיבדק והניחו חמ"ה ס' חמ"ה ס"ק י"ב והסונו דה"ל מלוח ח"ץ כוונה ובהמת טוונת חמ"ה גלתי ספקמו כמחבו חמ"ה ורמ"ה סג"ל חלל ספקולמוס פלם סג"ל כדקדוק) וי"א דאפילו למאן דס"ל מצות א"ץ כוונה דוקא ברב"ש שלט על מועשה אבל ברב"ש שאין בו אלא אמירה לכולי עלמא צריכה כוונה (ע"י נב"י ס' ס' ונכ"י חמ"ה ונכ"ה ס' :

• שלא יהיה מצוה הבאה בעבירה כגון שגול ציצית או כצה או לולב או שאר מצוה (ע"י ס' י"א וס' חמ"ה) והוא מדאורייתא דכתיב אדם כי יקריב מבם לרצויה את הגול והרבה הזהירו להרחיק ברב"ר שלא יהיה שום גול במצוה דאל"כ נעשה קפניור (ע"י חמ"ה כ"ה כג"ל נ' סימן ז') :

י כל מצוה שיוכל לעשות בחבורה יעשה בחבורה ולא ביהודי כדכתיב ברב עם הדרת מלך (כדל"ה נכמ"ס ס"ד וינח"ל ע"י) ואח"ל אינו רובה מרובים העושים מצוה לטיפוט שעושים * ובמנחות ס"ב ע"א משמע דש"ש היה רוב עם :

יב שירדקש לעשות המצוה בכל פרטיה ודקדוקיה כדאמרין שירי דם שיורי מצוה הן ומעלה עליו כאילו לא כיפר :

יג השמחה הגדולה במצוה * ופי' האר"י ז"ל שזה שכתוב תחת אשר לא עבדת כ"ר בשמחה ובטוב לבב מרוב כל ר"ל שלא שמחת בעבודה יותר מאילו מצאת רוב כל תענוגים ואבנים טובות ומרגליות ואמרין אלא מתוך שמחה ש' מצוה :

יד שירוז וירדוף אחר המצוה כדכתיב ונדעה נרדפה כו' וכתיב דרך מצותך ארוץ * ואמרו מצוה לרוץ לברכה"ג ולברכה"ד וה"ה לכל המצות וישרית הרבה במצוה ולפ"ט צערא אגרא (וע"י כ"ז כ"ה חמ"ה) :

כו שיהיה סמכות וכיצה מתי תבוא לירו המצוה לקיימה דכתיב ושמתם לעשותם ר"ל המטינו לעשותם כמו ואביו שמר את הדבר :

כז שלא יעשה מצוה בתנעם אלא יקנה אותה בשכר שלם כמש"כ ויאמר הוד לארונה כו' ולא אעלה עולות לה' חנם ובוהרד מהפיר מאור בזה :

יז שיעשנה מאובת ה' לא לשום פניה ולא לשום הנאה שבעולם וגם שלא יעשנה כאילו הוא חייב ברב"ר ורוצה לפטור מכנה והיא עליו כמש"א אלא יעשנה מאהבה שאפילו לא היה מצוה בה היה משתוקק לעשות נחת רוח להקב"ה שרצונו בזה :

יח שיעשנה סירא ואפי' מצוה המושכלת כמו צדקה וכיבוד אב ונול ועריות שהן דברים שהשכל מחייב לא יעשנה או יעוונה מחמת שהשכל מחייב אלא יעשנה או יעוובי' עבור יראה ה' שהוא צוה ע"י (כדל"ה ס"ל י"אמר ח"ס אי חס"י כחז"ל חלל חס"י ונ"י כמשי"ס ט"ז ע"י) :

יט חייב לקיים המצוה אפילו אם צריך לפור ע"י עישור נכסיו (ל"ה כ"ה ח"י) ועד תומש אבל יותר מהמושם נכסיו א"ץ לפור אפי' המצוה עוברת * ודוקא במע' אבל לעבוד על ל"ת חייב ליתן אפילו כל ממנו קודם שיעבור כמש"כ ובכל מאורך (ס"ט מ"ה) :

ואם צריך לעקור מביתו לילך לעיר אחרת לקיים המצוה צ"ע :

כ כל מצוה שאין לה דרוש ואין מי שיקבש אותה תרשנה לפי שהיא כמת מצוה שהמצוה כמסורת ואומרת כמה גרוע אנכי שנחלמתי מכל וכל (ס"ה ס' ק"ג) :

כא מעלין בקודש ולא מורידין דכתיב את מחתות החמאים וגו' ויקדשו * ר"ל כיון שכבר נתקדשו אסור להורידן ולכן תשמישי קדושה נגנזין כגון מזוזה ותפילין ורצועותיהן ות"ק שלהם וכ"ש כל תשמישי ס"ה אבל תשמישי מצוה לאחר שנמנו מצותן נורקין כגון ציצית וסוכה וכיוצא בהן ומ"ס יש ליותר שלא לעשות מהם תשמישי של גנאי וכן מלית של

מצוה

קיום המצות כהלכתה

ה

מצוה שבלה לא יעשה בו השמיש מגונה וטוב לגוננו או לשרפו ולכן אסור להניח בארון הקודש שאר ספרים ומילתי ותפילין וכ"ש כופה של צדקה ושפיטא המעות שבהובו * ויריעות פסולים נהוגים להניח שם וצ"ל דלב ב"ד מתנה ע"ז ולא נקרא אה"ק אלא שעשוי כמין ארנו שלא נעשה אלא לכבוד התורה אבל שעשוי בחלל הבהול בין שהובל של אבנים או של עץ י"א דלא מקרי אה"ק וכ"ש אם הכפרים מתקלקלים שם שלא ירד עליו קדושת אה"ק כלל ואם יש חור, בבהכ"נ מותר להניח שם אה"ק שיסתום החור לפני מומתא מת אם אין כניחו שם לעולם דמ"ש אם מונח כאן או כאן ומה שנהגו קושרי ספרים שחוכין מן הגליונים של ספרים ראוי להודיר שלא וחתכו יותר ממה שכבר חתכו בפעם הראשון דבהו י"ל דמהחלה לא נתקדש רק מה שצריך להספר משא"כ פעם ב' (ע"י ס' קל"ד וסימן ט"ל דמ"א ס"ק ל"ד) וגם לא יתלו על הכשיתי ס"ת אותן מטבעות שיש עליהם שם בן ד' שטבעו אותו לשם אחרים (ב"מ ו"ט) שם ס"ק פ"ז) :

כב קי"ל בכל התורה דעשה רוחה ל"ת אבל אינו רוחה ל"ת ועשה אע"פ שגם זה הוא עשה ול"ת לא מהני (ע"י נ"ט דף ג' גכ"ט ונתי"ף ס"ט) ודוקא במקום שאינו יכול לקיים שניהם אבל במקום שיכול לקיים שניהם אין העשה דוחה ל"ת ודוקא דבאותו רגע שעובר הל"ת מקיים העשה כגון מילה בצרעת וסריג בציצית שעקירת הל"ת וקיום העשה באין בב"א אבל אם צריך לעקור הלאו קודם לזה אפי' רגע אינו דוחה ודוקא בענין שלא ירחיק הלאו ולא יעשה האיסור אבל אם עכ"פ צריך לדהות הלאו אע"פ שאינו מקיים העשה עכשיו מ"מ דוחה (וכן מלאה נהיהו נמי' דשנ"א שנת ריש פ' ה"א דמלה שממין מה קומי חוס' שם ד"ה ט"ל כ"טו) ודוקא בעשה דוחה ל"ת בענין בעידנא אבל עשה חמור דוחה עשה הקל ממנו אע"פ דבעידנא דעק הקל עדיין אינו מקיים החמור (פסחים י"ט ע"א חוס' ד"ה ה"ה ט"ה ע"י ענין ממוס' מ' ע"א וכנימוס דף ה' ונמוס' ס"ט) אבל עשה דרבים שאחד מוציא רבים לא בענין בעידנא (סימן תמ"ז ע"א ס"ק ג') :

כ"ג אסור להוסיף על איהו מצוה מן המצות שנאמר לא תוסיפו ודוקא עשישה כבונה להוסיף כגון שיאמר שמה שאנו יושבין בסוכה בשמ"ע וכן מה שאנו אוכלים כצות ברו' של פסח אע"פ שבתוב בהתורה רק ז' ימים יאמר שבהא כן הקבלה על פי התורה שבעל פה שהתורה צותה לישיב בסוכה ולאכול מצה ח' ימים ויהיה לישב בסוכה ולאכול מצה כדרי לקיים מצות התורה וכן כשיניה ב' זונות תפילין של רש"י ור"ת בבת ארת ויאמר ששיניהם כשרים וכן המצוה מן התורה על פי תורה שבעל פה ה"ו עובר אבל אם יושב בסוכה ואוכל מצה ביום ח' משום ספיא דיומא וכן כשיניה ב' זונות תפילין של רש"י ור"ת אפי' בב"א מחמת ספק שמא זוג א' הם פסולים וכן כל כיוצא בזה אין כגון משום בל תוסיף ואם יניח ב' זונות תפילין של רש"י ור"ת בבת ארת וכן כשישול ב' לולבין כשרים בב"א ה"ו עובר אפי' אין סתמון להוסיף דקי"ל לעבור בזמנו א"צ כונה אבל שלא בזמנו צריך כוונה דוקא לעבור וכן כשמוסיף לעשות ה' ציצית או ה' חוטין או ה' פרשיות או ה' בתים בתפילין ה"ו עובר אבל מותר לעשות מצוה אחת אפילו ק' פעמים ביום דאע"פ דמה"ת כשהגביר ד' מינין שבלולב פ"א ביום יצא מ"מ מותר ליטלן אפי' ק' פעמי' ביום ובדואי אם יאמר שבהא הקבלה דמה"ת חייב בלולב כל היום הרי זה עובר וכן כל כיוצא בזה אבל רשות לב"ד לעשות סייג לתורה בכל דבר ואפילו לעקור מ"ע או ל"ת לפי שעה (נימוס ז') והעובר על דבריהם עובר בלאו דלא תסור כו' וכשם שאסור להוסיף על המצות כך אסור לגרוע כגון לעשות ג' ציצית וג' מינים בלולב (ועיין נתיב"ט ס"ב מהלכות ממזים וכמנ"ל לאון שם' ונתיב"ט סימן ה"ג' וב"ה סימן ל"ד ובג"א ס"ק ג' ובג"ה דף כ"ה ומהלכות ע"ח ועיונין ל"ה ועיין כמה שכתבתי ב"ה בלילת סוכה כדון ד' מינין שבלולב) וי"ל דלמילי לעבור זמנו נש' סוכה למ"ד מל"ת נתיב"ט סוכה עיין מ"א ס' תר"ל ס"ק ל"ז וע"י נתיב"ט ס"ב דה"ש פ' לולב הגזול ל"ה"ה וכדעת ה"ה) :

כ"ד מצוה שיש לה ענף שכאשר ירצה לעשות מצוה זו צריך לעשות מקודם מצוה אחרת אע"פ שכדריעבר אינו מעכב אם יש שום אפשרות שיעשה הענף אסור לעשות המצוה עד שיעשה קודם הענף אבל אם אין שום אפשרות לעשות מקודם הענף כיון שאינו מעכב מותר לעשות המצוה (נתיב"ט ל"ה ע"ב חוס' ד"ה וה"ה נתיב"ט ס' :

כ"ה שומר מצוה לא ידע דבר רע ר"ל שמחוייב כשרצו לעשות איוו מצוה שלא יעשה אותה בתפוסן ובפתאום רק שישמור וימתין (כמו ולכ"ז שג"ר אל"ה דגנ"ג) ויהיישב בדבר היטב אין

קיום המצות כהלכתה

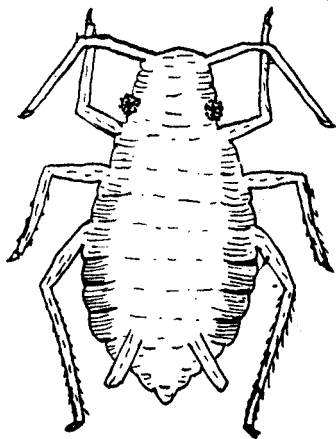
איך יעשה וכן מצינו בפסח כיון שהיו צריכין לאכול ברחפון משום חפזן דשכינה בא להודיר וככה האכלו אותו מהניכס חגורים כו' (מעטרה מהמרחם מחתך חיה ח'ג פ' י"א ע"ן ע"ס) ונ"ל שזהו ג"כ מש"כ ושמתם את המצות וזהו שייסרו לומר הנני מוכן ומזומן לקיים כו' ור"ל שכבר אני מוכן ומזומן וזהו הכון לקראת אלהיך ישראל ד"ל שתבין עצמך מקודם ולא בפתע פתאום וכבר בהנתי בנכיון שכאשר עשיתי מצוה בפתאום לא קיימתי כראוי לכן צריך ליהדר בזה :

פונדקאות נזירי בשר

להזהר אפי' בפונדקאות היותר מוחזקים בכשרותם, כש"כ באלו שאינם מדקדקים הרבה בכל מלי דכשרות, או בפונדקאות של נכרים נזירי בשר ו'ועגטא' ריען האטעלס" שמלבד כל זאת צריך להתחקות ולבדוק אחריהם אם אין משתמשים במארגארינא אסורה, אף שהיא בכלל לא מרע אומנתיה, אבל מי בודק אחריהם שיחושו לזה, ובפרט אם יחסר להם לפעמים מארגארינא כשרה לא יניחו בשביל זה הכנת המאכלים עבור האורחים הסמוכים על שלחנם, ואף על פי שנמנעים ומקפידים הרבה, שלא להכניס שומן של בעלי חיים וליתן לתוך התבשיל או לתוך הרקיקים, אבל על מעשה אופה שאינם אופים בעצמם אינם מקפידים אם הם גאפים רק בשומן היתר, ונותנים לפני האורחים לפרפרת ולשתיית טיי, וכל שכן בשעת הדחק יתירו לעצמן להשתמש גם בשומן איסור, שאין זה כסם המות אצלם כמו שנחשב ליהודי כשר מאכלות האסורים

וכל שכן שאין לסמוך עליהם בבדיקת הירקות, אף שמקפידים אמנקיותא, אבל לא על תולעה ונמלה כל שהו, ועובדא ידענא, שבבית החולים מפורסם שבאים שם להתרפאות ברפואות טבעיות, ומאכלם רק ירקות ופירות חיים ומבושלים, ומדקדקים שם מאד בהכנת המאכלים בנקיון, הושיטו ירק "סאלאט" אחר שרחצו וניקו אותו היטב, וסדרוהו בקערה לפני החולה, והחולה היה נוהג גם כן לבדוק אחריהם כל עלה של ירק, ומצא תולעים ירוקים כמראה הירק, וקרא להמלצר, הראה לו את התולעים ושאל אותו מה זאת? מדוע לא בדקת היטב, והשיב אין זאת כי אם יתוש קטן ירוק ומה בכך?

להזהר בבדיקה הגונה
עצתי לך אמונה
שים לנגדך התמונה
כטוח אני כל אפונה
און אליך לא יאונה

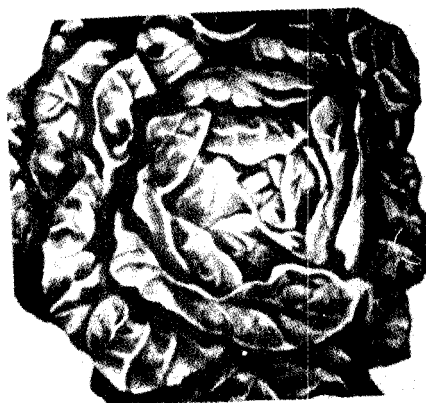
התבוננו נא היטב בבריה הקטנה
הזאת מבריותיו של הקב"ה.

קיום המצות כהלכתה

הכתם השחור שבצד ימין הציור, הוא ממש כגודלה ותוארה, ואין ניכר בה חיתוך אברים, אבל אחר שלקחתי הבריה הקטנה שנראתה כנקודה ירוקה ושמתיה תחת זכוכית המגדלת חמשים פעמים ככה, נראין בה כל האברים ואפילו השערות שעל רגליה וצפרניה, מה רבו מעשיך ד'! והבריה הזאת מצויה כמעט בכל מיני ירקות. וקטנה היא ומראיה כמראה הירק, ועל כן קשה להכירה אם לא בעיון היטב במתינות על כן ציירתיה.

ועתה בואו ונצווה על הרבה בני אדם בריאים שנוסעים לחופי הים או לשאר מקומות, לא לשם הפואה והכרח אלא להנפש או להתענג בתענוגים, ומאכסנים בפונדקאות של יהודים שאינם מדקדקים או בפונדקאות של נכרים, ואוכלים מן הבא בידם, וסוחרים שבאכסניות נזירי בשר שאוכלים שם רק ירקות ופירות חיים ומבושלים, אין שום חשש, ובאמת הוא חמור מאכילת בשר חזיר שאין בו רק לאו אחד, ובתולעים עובר על ששה לאוין, השם יכפר!

ומהא דסליקנא מיניה נתחיל, בענין בדיקת החזרת, חזרת בלשון המשנה פסחים לט.) ובגמרא שם מאי חזרת חסא, וכן נקרא עד היום בארץ ישראל, ובלשון ערבית חסא (שאלאטא, סאלאט)

FRENCH LETTUCE חזרת

חזרת ENGLISH LETTUCE

ומצוה לחזור אחריו לצאת בו ידי חובת מרור בפסח כמבואר בש"ע או"ח סי' תע"ג סעיף ה', ובשו"ת חכם צבי סי' קי"ט, ועי' שו"ת חת"ם או"ח סי' קל"ב שכתב כי אמת נכון הדבר כי זהו המרור המובחר, והכי נהגו כל רבותי זצ"ל ואנו נוהגים אחריהם, אך רגיל אני לדרוש בשבת הגדול, מי שאין לו אנשים מיוחדים, מסוימים בעלי יראה הבודקים ומנקים אותו מרחש תולעים קטנים הנמצאים מאד מאד בימי הפסח, ואינם ניכרים לחלושי ראות, לא יקח החזרת, אף שהוא מצוה מן המובחר, ולא יכשל בלאו או בלאוין הרבה אפילו בספק משום קיום עשה דרבנן, דמרור בזמן הזה דרבנן, ויקח תמכא שקורין קריין וכו' עי"ש.

ועי' דרכי תשובה סי' פ"ד סק"צד בשם כנסת הגדולה שכתב דבמקומו מצוי הרחש בחזרת, וצריך בדיקה יפה מפני שהתולעים דקים וכמראה החזרת עצמו, ומקודם היה מנהגו שלא לאכלו כי אם בבדיקה, ואחר כך משך ידו ממנו שלא לאכלו אפילו בבדיקה עי"ש, והכרתי ופלתי בסי' פ"ד ביו"ד סק"ט כתב דמיום עמדו על דעתו לא אכל סאלאט (חזרת) על סמך בדיקת נשים, וכן נכון לכל בעל תורה, כי רבה המכשלה, אמנם בערוך השלחן שם אות פ"ב כתב ומימינו לא שמענו אפילו על צדיקי ונאונים עולם שלא יסמכו על נשותיהם הכשרות בבדיקת תולעים וכן בנות ישראל העובדות בשכירות, אם הבעל הבית מכיר אותה, שהיא יראה את ד' ומדקדקת באיסורין יכול לסמוך עליה עי"ש.

קיום המצות כהלכתה

ואולם לפי ידיעתי אין הדבר תלוי בנאמנות לחוד, אלא גם בבקיאות הבודק, כי אם אינו יודע איך לבדוק מה הועיל לנו בנאמנותו, ואני הגבר ראיתי אנשים ונשים נאמנים על הבדיקה וידעו חומר איסור זה, ומצאתי אחרי בדיקתם תולעים קטנים כי לא ידעו על נכון איך לבדוק, עד שהוריתי להם הדרך הנכון לבדיקה.

ויש עוד מין חזרת שנקרא "קאבעטש לעטוס" ולא ציירתיו, כי צורתו כמו כרוב שמצויר לקמן, וכל אלה השלשה מינים מוחזקים הרבה בתולעים, הגרוע מהן היא הפראנצ, ישער לעטוס, והטוב שבהן הוא האחרון קאבעטש לעטוס, שאין בו כל כך תולעים, וגם ניכר בו יותר התולע מפני שעליו אינם ירוקים כל כך ומהירים יותר

הבדיקה הנכונה

בתחלה תפריד ותתלוש אחד אחד מהעלים המחוברים לקלה, ותתן אותם לתוך קערה מלאה מים, ותרחץ אותם מהעפרורית, ותחליף את המים ותדיחם עד שלא תמצא יתוש שט במים, אחר כך תוציא עלה עלה ותאחז אותו נגד אור היום אצל החלון ככתמונה הנ"ל, או נגד אור הנר, כלומר שתשים העלה בינך ובין האור, שהאור יחדור להעלה ועיניך תראינה הוהרורית של האור הבוקע דרך העלה, ואם

תראה איזה נקודה כהה אפילו כחודה של מחט תדע שזה יתוש או תילע. ומפני שמראה התולע עפ"י רוב כמראה הירק. קשה להבחין וכמעט אי אפשר להכיר ולבדוק אם לא כנגד האור המזוהר. אחר כך תאחז את העלה בשיפוע תחת קילוח המים היוצא מהצנור. וזרם המים ישטפוהו. וכן תעשה מעבר מזה מהעלה. ואחר כך תבדוק עוד הפעם נגד האור לראות אם כבר סרה המראה הדיחה. ובשעה שאתה בודק, עליך לפשט הקמטים בכל עלה כי שם תמצא על פי רוב תולעים קטנים שאינם עוברים ברחיצה רק בפשוט הקמטים תחת שטף מים רבים. וזהו בדיקה הנכונה.

כרוב, קרויט, קאפוסטא. CABBAGE (weis, rot) KOHL

יש מקומות ששכיח בו הרבה תולעים. ובדיקתו אינו קשה כל כך כמו בחזרת. ואף על פי כן צריך עיון היטב. וטיב גם כן לבדוק נגד האור כנ"ל גבי חזרת. ובהיותי במחוז מאראמאראש (לפנים בהונגריא. ועתה בקארפאטא רוסיא) ושם בני הכפרים רגילים לכבוש הרבה כרוב בחביות לכל ימות החורף. והנשים מתכנסות ועוזרות אשה רעותה. ראיתי שהתכנסו לבדוק הכרוב. והכריזו שיתנו לצדקה על שם האשה הבודקת. בעד כל תולע שתמצא בבדיקתה. כך וכך פרוטות. ועל ידי זה מתחרה כל אחת לבדוק בעיון היטב. ואשה מתקנאת בדרך חברתה לבדוק יותר בעיון. והוטב הדבר בעיני.

מדור אזהרות לפסח

א) אויב די כשרות פראבלעם אין אונזער וועלט שטאט ניו יארק איז אין אַלגעמיין א גאנץ יאָר זעהר אַ פארוויקעלטע און זעהר אן אנגעוועהטאגטע, ווערט זי נאך מער קאמפליצירט אין פארשארפט ווען עס קומט אן דער הייליגער פסח, דוקא פסח ווען עס האַנדלט זיך פון אַ משהו חמץ ווען יעדער איד וואָס אפילו אַ גאנץ יאר איז ער ניט אזא מדקדק און נוהר אין כשרות, וואלט ער אבער וועלען אז פסח זאל זיין אלעס ביי איהם מיטן גרעסטען הידור כשרות.

און דוקא ביי דעם גרויסען און שטרענגען יו"ט אנשטעהט אזא טומעל אזא תהו ובהו וועגען כשרות אז עס איז כמעט ווי אונמעגליך זיך צי פונאנדערקלייבען, אין דער רעזולטאט איז אז אפילו פרומע אָפגעהיטענע אידען וואס זייערע טאטעס און זיידעס וואלטן נישט געהאט דעם מינדעסטען געדאנק אין יו"ט פסח, צי ניצען אין אריינברענגען אין שטיב פארטיגע עסענס אפילו מיטען פרומסטען הכשר ניטאמאל פאר קליינע קינדער, אין היינט ליידער איז דאס אזוי גרינג.

ב) געדענקט חשובע אידען אין פסח איז אפהענגיק דער צוקונפט פון דעם קומענדיקן יאר לטובה פאר אייך מיט אייערע קינדער. אזוי ווי דער קדוש האריו"ל זאגט עדות, אז דער וואס איז נוהר פון אַ משהו חמץ, מעג ער זיין זיכער אז ער וועט דאס יאר נישט זינדיגען.

דאס איז יגערערט פין גאר וויכטיגע לעבנס מיטעל. אבער מותרות (געבעס, טשאקאלאד, סארעס), וואָס מען קען זיך באגיין אָהן דעם איז נישט געקיימט אפילו אין באטראכט צי ניצען ביי מרקדקס אינדערהיים.

ג) רבותי מען נארט זיך אליין, מען פראַבירט זיך איינרעדען אז מען האלט אַן די מנהג ישראל [אידישע פירונג] אז פסח מישט מען זיך נישט, יעדער עסט נאר ביי זיך, דער טעם פון מנהג איז ווייל יעדער האט זיך זיינע אייגענע חומרות וכדומה, אט דער זעלביגער וואס איז שטאַרק מקפיד נישט צו עסען ביי יענעם, דערגען קויפט ער פאַרשידענע עסען אדער געטראנגען פארטיגע איז דאך דאס נאך ערגער ווי מישען זיך, ווייל יעדער פארשטייט אז אַ פאַבריקאַנט איז וועגן ביזנעס זיך מער מקיל אין סאך זאַכען, ווי איינער וואס קאַכט אליין ביי זיך אין שטיב, איז דאך דאס אַ סתירה, דא וויל ער נישט צירירען פין יענעם, אפילו ער זאל בלייבען הינגעריק, אבער פון געשעפט קויפט ער אלע פראַדוקטען. (ליינט ווייטער אויף פין סאכאטשובער רבי'ן די חסרונות פון קויפן פארטיג).

ווער רעדט שוין פין די חומרא וואס אנשי מעשה האבן נישט געגעסען אפילו וואס מען קאַכט אין שטיב נאר די מינדעסטע, פין דעם האלט מען נאך גאר ווייט.

קיום המצות כהלכתה

יג

ד) בפרט דער וואס לויפט נאָך דעם שענסטען אתרוג, פיצט אויס שוין די סוכה, קויפט אַ שיינעם טלית וכיוצא, דארף ער אויך זעהן אויסצופיצען דעם יו"ט פסח. אין דאס מיט די שטרענגסטע זהירות אין חומרות אין אלערליי עסען, אין אַוודאי נישט קויפען.

ה) מיר מיוזען באטאָנען אז כ"ה לא אלמן ישראל אין עס געפינען זיך אידען מדקדקים וואס קויפען נישט, אפילו זייף פארטיגע, [עס איז אַ קלייניקייט אליינס צו מאכען] עסעניס איז שוין אָפגערעדט, אבער פין דעם איז דא ליידער גאר געציילטע, פארוואס זאָל דאס זיין אזוי?

ו) אין איינוועגס ווילען מיר מעורר זיין אויף דעם וואס ווערט געברענגט אין ש"ע (ת"ס ס"ב, חק יעקב, הגר"ז, מ"ב כה"ח, שם) עס געבירט זיך דאָס יעדער זאל זיין דערביי ווען מען באַקט זיינע מצות אין אליינס צי העלפען, דער הייליגער סאָכטשוכער זצ"ל (אבני נזר שעב') שרייבט פאלגענד:

איך האב געהערט אז עס איז איינגעריסען שטארק אין טייל שטעט דאָס נישט יעדער איינער באַקט מצות פאר זיך נייערט איינער באַקט אין פארקויפט [אזוי ווי היינט], אין דאָס איז מיר זייער שלעכט געפאלען ערשטנס ווייל די הלכות פין מצות זענען זעהר פיהל אין אויב יעדער באַקט פאר זיך גיט מען אכטונג אלעס זאל זיין געהעריג הונדערט פראַצענט, אַנדערש איז אבער אויב איינער באַקט פאר ביזנעס [אַ בעקעריי] איז זיין גאנצע שטרעבן צי שפארען געלט, אין גיט נישט אזוי אכטונג אויפן באַקען.

פארוואָס זאלען מיר זיך נישט אָנשטרענגען אויף אזא באליבטע מצוה וואָס קומט פסח איינמאל אין יאר, דעריבער זאל מען דרשנען ברבים אז דער וואס פארכאט זיך פארן באשעפער זאל ער זיך פירען אזוי ווי אוענווערע טאטעס אין זיידעס, אין יעדער זאל באַקען מצות פאר זיך, אין זיך פרייען מיט די מצוה.

אין ער מעג זיכער זיין אַז די מצוה וועט אים ביי שטיין ראש השנה ביים יום הדין אזוי ווי עס שטייט אין זוה"ק, [דאס זענען די רייד פין דעם אויבנדערמאָנטען צדיק ז"ע].

ז) דאָס איז אויך אַ מוסר אין אנווייזונג אויף אנדערע עסעניס וואס מען קויפט פארטיג אַ גאנץ יאר אין כ"ש פסח, אַז דער ביזנעסמאן לייגט די גאנצע געוויכט ארויסצוגעבען די ווארע ביליג, אין צי בעטען אסאך, צוליב דעם איז ער גרינג אין געוויסע האַרקייטען, וואָס מען מאכט ביי זיך אין שטיב דאס דארף מען עסען, אין נישט מער.

ח. אויך ווילען מיר מעורר זיין אויף פסח אין אַגאנץ יאר אז מען האלט פסח גרינג צי פארלאזען זיך אויף געוויסע שאלות וואס דער חבר אָדער שכן האט אויך געהאט, אין דער דיין ומו"צ האט יענעם געפאסקענט כשר איז במילא פאר אים אויך כשר, דאָרף מען וויסען אז מען טאָר זיך אויף דעם נישט פארלאָזען, ווייל טיילמאָל זענען געוויסע טיילען אַנדערש געווען ביי יענע שאלה, וואס טיט במילא ענדערן דעם הלכה ביי די שאלה.

די שאלות וועגען די פסח'דיגע מילך אין אמעריקא

(א) עס איז וויכטיג מערער צו זיין דעם ברייטען עולם וואָס לעבט אין אַ ביטערען טעות. מען מיינט אז די מילך וואס ווערט פארקויפט אין חול המועד פסח מיט'ן זיגעל „כשר לפסח“ איז געמאלקען געווארען פֿין קיהען וואס זענען אפגעהיט צו עסען נאר מאכלים וואס זענען „כשר לפסח“.

(ב) דער טעות נעמט זיך פֿין דעם, וואָס די סוחרים פלעגען אָפֿדרוקען גרויסע מודעות מיט קידוש לבנה אותיות, אז וייערע קיהען עסען נישט פסח, נאר פסח'דיגע מאכלים, אין דער סתם יוד וואס איז נישט אינפורמירט פינקטליך אין דעם סיסטעם פֿין עסעניס וואס מען גיט פאר די קיהען וואס גיבען מילך, לאָזט זיך גרינג גלייבען אזא זאך.

(ג) אבער דעם אמת טאָרען מיר נישט פארהוילען אין מיר זענען דאָס מגלה לזכות הרבים, מיר האָבען נאכגעפארשט אויף פארשידענע אופנים, סיי ביי די רעגירונג, סיי ביי די פארמעריס, סיי ביי די קאמפאניס וואס מאכען די עסעניס פאר די קיהען, אין מיר זענען דערגאנגען אז דאָס איז „גלאט שקר“ אנשטאָט „גלאט כשר“, הוילע פארבלענדענישען צוציעהן קאסטעמעריס כמנהג אמעריקא, ווייל עס עקזעסטירט נישט אין גאַנץ אמעריקא, אין קיין שום צייט פון יאהר אז מען זאל פֿיטערען אנדערש די קיהען ווי מיט רעכט חמץ. אין דאס מיו אזוי זיין, (דא איז נישט דער פלאץ מסביר צו זיין די סיבות דערפון.

(ד) די עסעניס וואס מען פֿיטערט די קיהען זענען פאלגענד !!!

- 1) CORN SOYBEAN
- 2) WHEAT MEODLING

דאס איז שריים פון מעהל וואס דאס איז חמץ גמור

- 3) DRY BREWERS GRAIN

דאס מיינט אָפּפּאַל פון גערשטען, ווען מען מאכט ביר ווייקט מען גערשטען אין מיט דעם אפפאל פֿין די גערשטען פֿיטערט מען די בהמות אין דאס איז חמץ גמור.

(ה) אויב איהר ווילט זיך איבערצייגן פרעגט אייך נאך ביי די קאמפאני, Agway Commercial Food Co. וואס זיי מאַכען די מאכלים פאר די אלע פֿאַרמעריס אין אמעריקע, אדער גייט אליין אריבער צו די פארעמיס, אדער קאָלט אן יעדען פארעם וועט ער אייך דאס אויך זאגען, אדרבא צייגט אייך אליין איבער, מיר האבן זיך שוין איבערצייגט.

(ו) און דערפֿאַר האָט מען טאקע אויסגערופען אין ביהמ"ד בערך מיט 3 יאהר צוריק אז די פסח'דיגע מילך איז נישט אין אָרדענונג, און מען זאל נוהר זיין.

ז) די האַרבקייט פון טרינקען און מילך קענט איהר זעהן אין שו"ע (או"ח סו"ס תס"ח קיצוש"ע סוס"י קי"ז, ובלחם הפנים שם, שר"ח מערכת חומ"צ סי' ב' אות ד', מעדני שמואל סוס"י קי"ז).

ח) דער ערוגת הבושם שרייבט (סי' קל"ח) אז אפילו די פוסקים וואס זענען מתיר צו טרינקען מילך פון קיהען וואָס האבען געגעסען אנדערע זאָכן מיט דעם חמץ, פון דעסטוועגען דאָך ווערט מען נישט פטור פון דעם רוחניות'דיגען שאַדען וואס דאָס איז גורם, אז עס פארשטאפט דאס הארץ, אין ברענגט אריין שלעכטע מדות אין מענטש, (ועי' שו"ע יו"ד סי' פ"א) ממילא איז ראוי אז יעדער יוד זאל זיך אָפשיידען פון דעם ע"כ.

ט) דאָס שרייבט דער ערוגת הבושם זי"ע, אויף מילך וואָס דער חשש איז גרינגער פון די היינטיגע מילך. ע"כ זאל זיך יעדער פיהרען ווי די מדקדקים ויראי ה' איינצוקויפען די פסח'דיגע געברויך פון מילך בעפאר ערב פסח, גענוג פאר גאנץ פסח אין עס האלט זיך פריש ביז סוף פסח, (אויב מען וויל דווקא קען מען דאס האלטן אין פריזער).

וועגען חמץ שעבר עליו הפסח

נעתק מהגש"פ מהר"י ט"ב (עמוד מו)

און אויך ווען עס איז שוין אדורך דער יו"ט פסח צוגוטן איז נאך אויך דא גרויסע חששות מען דארף געווארענט זיין פון חשש חמץ שעבר עליו הפסח און חוקר זיין אין געשעפט ווי מען קויפט עסן אויב ער האט פארקויפט דעם חמץ ווי דער דין איז. און פון ווען ער האט גענומען סחורה נאך פסח וכדומה ביי די זאכען. און מען בריוך גרויס סייעתא דשמיא נישט נכשל צו ווערען ח"ו ע"כ.

אין דעם זכות וואס מען איז נוהר אין אַ משהו חמץ וועט מען נישט זינדיגען אַ גאנץ יאהר (האר"י ז"ל), אמן.

קיום המצות כהלכתה

דאס פאלגענדע איז א באקוועמליכע טשעק-ליסט וואס דערמאנט וואו מען זאל בודק חמץ זיין.
 זעלבסט פארשטענדליך אז די ליסטע ערצייגט נישט אלע ערטער, עס איז נאר א דערמאנונג פון גיווענטליכע און נישט אזוי געווענטליכע ערטער וואו חמץ געפינט זיך און מען באדארף בודק חמץ צו זיין.

- [] קלאזעט
- [] שרייב טיש
- [] קאבינעט
- [] שיף לענדער
- [] מערעצין שאנק
- [] מלבושים, קליידער
- [] קעשענעס, קאפס
- [] בעזליך און ארבייטס בריף-קייסעס
- [] רענצליך
- [] שאפינג-וועגעלע
- [] שפאצירונג עסען-קעסטעל,
- [] (פיקיק-באקס)
- [] קוקיס סלוי (קוקי דואר)
- [] קינדער בעטעל (קריב)
- [] שפיל צימער, פליירום, פעט הויז
- [] פייגל נעסט
- [] אונטערען אויווען
- [] אונטערען פריזידער
- [] אונטערען קאבינעט
- [] טאווסטער — דאס זאל מען קלינען
- [] קינדער שוהלע באטעל,
- [] בריף-קייס
- [] אויער סקול בערט —
- [] קלינען און באהאלטן
- [] ישיבה קעסטעל (סקול לאקער)
- [] פאלצעס (שעלפס)
- [] ספרים שענק
- [] דוולערי
- [] דוולערי קעסטעל
- [] בראנען שאנק
- [] טלית באטיל
- [] שטריימל, שטריימל-קעסטעל
- [] ציין-בראש. דארף מען האבן
- [] א נייעם ציין-בראש פאר חוה"מ.
- [] קינדער בענקעל (הייטשער)
- [] פליי-פען
- [] וועגעלע (קעריטש)
- [] שפילצייג קאסטען (טוי טשעסט)
- [] אלע שפיל-צייגן (טויס)
- [] קינדער וועגעלעך (וואגאנען)
- [] שפילצייג הייזער און אלע
- [] וואס קומט אריין דערין
- [] קאמער צימער (סטאריטש-רום)
- [] סעף
- [] האל-ווי
- [] בידעם
- [] יארד
- [] גארטען
- [] גאראזי
- [] ארבעט רוט (ווערק שאפ)
- [] קאר, טראק, גלאף קאמפאטמענט
- [] אפיס
- [] סטאר, געשעפט
- [] פעקטערי
- [] פארטש (טעראסע)
- [] זייפען (זייפען און פערפיום זאלען נישט גענוצט ווערען)
- [] קאסמעטיק, כשר לפסח (נאר פאר חוה"מ)
- [] בענטשערליך זאל מען אויסרייניקען
- [] (באהאלטען ביז נאך פסח)
- [] ספרים וואס מען נוצט פסח זאל מען נישט לייגען אויפן עס-טיש
- [] קליידער וואס הענגען אין שאנק מוזען אדורך געקוקט ווערען
- [] וועקיום קלינער. אויסרייניג און אוועקווארפען דעם בעג
- [] בעזעם (ברוח). אויסוואשען אים
- [] בענקלאך — צווישען די בענקלאך
- [] רעדיעטער, אונטערן רעדיעטער,
- [] איבערהויפט אין בתי מדרשים
- [] ראגס וועקימען, איבערויפט שגע
- [] חלה בעקעלעך, קלינען און באהאלטען
- [] ברויט-קאסטען, קלינען און באהאלטען
- [] פריווער
- [] בייסמענט

BEDIKAS CHOMETZ CHECKLIST

The following is a convenient checklist which itemizes many places and objects which require BEDIKA but are, at times, not so obvious and thus possibly overlooked.

☐ Under beds	☐ Workshop
☐ Clothes closets, chests	☐ Den
☐ Linen closets	☐ Office: Desk, drawers, lockers, closets etc.
☐ Desks	☐ Factory: Store
☐ Cabinets	☐ Automobile, Truck
☐ Drawers	☐ Beneath car seats: Remove car seats
* ☐ Medicine chest	☐ Auto glove compartment, under mats, trunk
☐ Clothes (pockets, cuffs)	☐ Pet house, bird cage (Animal food is probably CHOMETZ)
☐ Purses, pocketbooks, handbags	☐ Behind refrigerator, sink, oven, kitchen cabinets
☐ Shopping cart	☐ Perfumes, hairsprays, deodorants
* ☐ Picnic basket	* ☐ Briefcase, school bags, attache case
* ☐ Cookie jar, bread box, toaster, candy dish	* ☐ Lunch box
☐ Crib	☐ School locker
☐ High chair	☐ Kitchen utensils: Broiler, blender, mixer, can opener
☐ Playpen	☐ Shul locker or cubby
☐ Carriage	☐ Shelves
☐ All toys	☐ Bookcases
☐ Toy chest	☐ Breakfront
☐ Childrens toy carriages and wagons	☐ Seforim closet and seforim
☐ Toy houses and their furniture	☐ Book closet and books
☐ Storage room	* ☐ 'Bensherlach'
☐ Safe	☐ Jewellery
☐ Laundry room	☐ Jewellery box
☐ Freezer	
☐ Basement	
☐ Hallways	
☐ Attic	
☐ Yard	
☐ Garden	
☐ Garage	

() Cosmetics....Only KOSHER L'PESACH should be used; (Cosmetics are forbidden on Shabbos and Yom Tov)	() Wash "broom" () Infant seat *() Cook books () Sink trays () Garbage pails () Garbage cans () Behind radiator () Telephone (remove speaker cover)
() Bar (whiskey is CHOMETZ)	*() Shabbos 'Zimiro's' books
() Talis bag	() Storage bins
() Suitcase, valise, travel bags	*() Chalah utensils, vases, decanters used for chometz (e.g. whiskey)
*() Tooth brush (A new tooth brush is required for Chol Ha'moed; it	() Country cottages () Backs of chairs, seats () Cover sink spout, han- dles () Clean oven, range, grates () Clean sink, refrigerator
() Discard vacuum cleaner bag	
() Vacuum floors	
() Thoroughly wash, clean and vacuum shag rugs and carpets	

* These items should be thoroughly cleaned and then "stored" away for the duration of Pesach.

הערכת הספרים

שחיברתי בעזרהי"ת

תוכנם ומהותם

מנחה

סדר

נפש ישעי'

על מאכלות אסורות
חלק שני

כפי השמות המפורסות בכל מני מאכלות המושגות
המכונים המפורסם כגון אכזר, יבני הנוהי על
אסורותם האסורות והגנו עונותיו על המעטות
(אנטיקליטורטשטריט) כפי עונותיו על המני
המיוצר דעה תרדתי במחשבות העומקות מסודר
המפורט על המיוצר שלמיא

▶◀

נאמן ונלקט על ידי

חקי שלום יחודה גראטס

רח דקחל, סמו שוולד ירום בוישבת ונולד ביום ישעי' ברוקסלין, הוא יארק
למאמרי תורה ודעה שונים אשר יצאו לאור
בשנת תרמ"ט, ונאמן ונלקט על ידי

מנחה

אמנה מאבלישינו

מנחה

סדר

נפש ישעי'

על מאכלות אסורות
חלק ראשון

כי יתור כי ישיורו עניי הנושא המאכלות מפורטות אשר יתור
המני המני והמני כפי יתור כי יתור המני והמני כפי יתור
המני המני והמני כפי יתור כי יתור המני והמני כפי יתור
המני המני והמני כפי יתור כי יתור המני והמני כפי יתור

כפי השמות המפורסות בכל מני מאכלות המושגות
המכונים המפורסם כגון אכזר, יבני הנוהי על
אסורותם האסורות והגנו עונותיו על המעטות
(אנטיקליטורטשטריט) כפי עונותיו על המני
המיוצר דעה תרדתי במחשבות העומקות מסודר
המפורט על המיוצר שלמיא

▶◀

נאמן ונלקט על ידי

חקי שלום יחודה גראטס

רח דקחל, סמו שוולד ירום בוישבת ונולד ביום ישעי' ברוקסלין, הוא יארק
למאמרי תורה ודעה שונים אשר יצאו לאור
בשנת תרמ"ט, ונאמן ונלקט על ידי

מנחה

אמנה מאבלישינו

מנחה

סדר

מנוחת שלום

חלק שביעי

מספר נפש ישעי' על מאכלות אסורות

חקי יחודי רוח חיים אשר יתור המני והמני כפי יתור המני והמני כפי יתור
המני המני והמני כפי יתור כי יתור המני והמני כפי יתור
המני המני והמני כפי יתור כי יתור המני והמני כפי יתור
המני המני והמני כפי יתור כי יתור המני והמני כפי יתור

כפי השמות המפורסות בכל מני מאכלות המושגות
המכונים המפורסם כגון אכזר, יבני הנוהי על
אסורותם האסורות והגנו עונותיו על המעטות
(אנטיקליטורטשטריט) כפי עונותיו על המני
המיוצר דעה תרדתי במחשבות העומקות מסודר
המפורט על המיוצר שלמיא

▶◀

נאמן ונלקט על ידי

חקי שלום יחודה גראטס

רח דקחל, סמו שוולד ירום בוישבת ונולד ביום ישעי' ברוקסלין, הוא יארק
למאמרי תורה ודעה שונים אשר יצאו לאור
בשנת תרמ"ט, ונאמן ונלקט על ידי

מנחה

אמנה מאבלישינו

מנחה

סדר

מריד לצניעות

החלק המפורט על ידי חקי שלום יחודה גראטס
על המני והמני כפי יתור המני והמני כפי יתור
המני המני והמני כפי יתור כי יתור המני והמני כפי יתור
המני המני והמני כפי יתור כי יתור המני והמני כפי יתור

כפי השמות המפורסות בכל מני מאכלות המושגות
המכונים המפורסם כגון אכזר, יבני הנוהי על
אסורותם האסורות והגנו עונותיו על המעטות
(אנטיקליטורטשטריט) כפי עונותיו על המני
המיוצר דעה תרדתי במחשבות העומקות מסודר
המפורט על המיוצר שלמיא

▶◀

נאמן ונלקט על ידי

חקי שלום יחודה גראטס

רח דקחל, סמו שוולד ירום בוישבת ונולד ביום ישעי' ברוקסלין, הוא יארק
למאמרי תורה ודעה שונים אשר יצאו לאור
בשנת תרמ"ט, ונאמן ונלקט על ידי

מנחה

אמנה מאבלישינו

זה העקר לה' דרוקים יבדלו ב'ו

מנחת

קונטרס אהלו ישראל

חלק א. בעל-פיה דרש פה יד ופה עין אין קאטורס אצרי קאטורס
 חלק ב. די וויסטיקייט פון ספר צו מוח
 חלק ג. די וויסטיקייט פון ספר צו מוח
 חלק ד. די וויסטיקייט פון ספר צו מוח

הויל במחלה ה' עלי בזכות אבות ויבוחו חקי יו"ט

חקי שלום יודא גראט

די ריקול פון שטיל יום האלפין יום שבת וכלל בית ישיב
 פון לומדיה שמועתי וביקתי

בענין א. שיהא יום שבת וכלל בית ישיב
 בענין ב. די וויסטיקייט פון ספר צו מוח
 בענין ג. די וויסטיקייט פון ספר צו מוח
 בענין ד. די וויסטיקייט פון ספר צו מוח

הוצאת
אמונה פאבלישינג
ברוקלין גרא יארק
שנת תשל"ח לפ"ק

זה העקר לה' דרוקים יבדלו ב'ו

מנחת

קונטרס מנחת יהודה

על חומר הענין של "חלב עורים" - איסור-חלב
 למטה ולכל ימות השנה
 חלק שני
 מספר נספ ישיב על פמלת אסורות

אשר הוציא וקחת במחלה ה' עלי

חקי שלום יודא גראט

די ריקול פון שטיל יום האלפין יום שבת וכלל בית ישיב
 פון לומדיה שמועתי וביקתי

בענין א. שיהא יום שבת וכלל בית ישיב
 בענין ב. די וויסטיקייט פון ספר צו מוח
 בענין ג. די וויסטיקייט פון ספר צו מוח
 בענין ד. די וויסטיקייט פון ספר צו מוח

הוצאת
אמונה פאבלישינג
ברוקלין גרא יארק
שנת תשל"ח לפ"ק

מנחת

קונטרס דבר משה

על דיני ומנהגי ישראל הנחוצים והנשכחים

ליקוט מגדולי הנשכחים אשר מופיעים אנו
 שותים הלכות נוספות ושכחות יום ויום ואין
 איש שם על לב מחמת חסרון ידיעה ונדל
 הטרדות מסודר בלשון צה וקצר כדי שירוק
 הקורא בו וראה מביא לידו זכרה וזכרה
 מביא לידו עשית

הויל במחלה ה' עלי בזכות אבות ויבוחו חקי יו"ט

חקי שלום יודא גראט

די ריקול פון שטיל יום האלפין יום שבת וכלל בית ישיב
 פון לומדיה שמועתי וביקתי

בענין א. שיהא יום שבת וכלל בית ישיב
 בענין ב. די וויסטיקייט פון ספר צו מוח
 בענין ג. די וויסטיקייט פון ספר צו מוח
 בענין ד. די וויסטיקייט פון ספר צו מוח

הוצאת
אמונה פאבלישינג
ברוקלין גרא יארק
שנת תשל"ח לפ"ק

מנחת

קונטרס „זבחו זבחי צדק“ שלש תשובות

בו יבואר ענין התקנה הקדומה הנוגעת במוסקים
 ובה נהגו כמעט בכל חמשת ימיאל ל' הדין
 לאחרי שני שנים עשרים ועוד על דברי רש"י ומשנכחו שנוכח
 כדת והכלכל מחלחלו וקר סתם ענין התנה יבא סוף הנוסחים
 עם כל המסקנה ללחלה ולעשה

הויל במחלה ה' עלי בזכות אבות ויבוחו חקי יו"ט

חקי שלום יודא גראט

די ריקול פון שטיל יום האלפין יום שבת וכלל בית ישיב
 פון לומדיה שמועתי וביקתי

בענין א. שיהא יום שבת וכלל בית ישיב
 בענין ב. די וויסטיקייט פון ספר צו מוח
 בענין ג. די וויסטיקייט פון ספר צו מוח
 בענין ד. די וויסטיקייט פון ספר צו מוח

הוצאת
אמונה פאבלישינג
ברוקלין גרא יארק
שנת תשל"ח לפ"ק

ספר נפש ישעי'

בשני חלקים

על מאכלות אפורות, איצר גדול של דיונים, שו"ט ומאמרים

כולל 552 עמודים בגודל 6x9

בחלק הראשון ובו ל"ח פרקים, שלקטתי בעור צורי וגואלי מדברי חז"ל בש"ס בבלי ויהושלמי, מדרשים, זוה"ק, תיקונים וספרי הראשונים וכו', ודבריהם הקי חוצבים בלהבות אש, מלהיבים נפש האדם לשמור מאור, לברוח ולהסתלק אפילו מן הספק, נדפסו בו גם תמונות וציורים של הדברים הצריכים בדיקה מתולעים ומילבן וכו', ותמונות של הרבה מיני דגים שאסורים לאכלם, והוספתי בו הרבה סיפורי מעשיות מצדיקים הקי, אך שהזהרו בקדושת המאכלות, וגדול כח הרגשתם אפי' ע"ד שהורה מה חכם וכו'. ג"כ הבאתי בו תשובה ארוכה מובן של כל בני הגולה כ"ק מרן אדמו"ר מסאטמאר שליט"א. בענין שעכשיו אשתני הרבה לגריעותא בזיופים ותחבולות, והקונים נכשלים הרבה לקנות דברים שהם בלי השגחה עד כדי כך שנעשה להם היתר וקשה להפרישם מהרגילות, ורוב ההכשרים הסומכים על המשגיחים עלולים למכשולות גדולות אשר בעלי הפאבריקען יוכלו להטעותם שלא ידעו מאומה בין ימינם לשמאלם ולא רבים יחכמו להבין תחבולות התגרים ומעשה המכונות והפאבריקען וכו'.

בחלק השני ח' פרקים, כולל החששות האפשריות בכל מיני מאכלות ומשקאות המורכבים ומעורבים בחומר איסור, ולהעיר על אמיתותם ואשירותם, הצננו עדותה של המשלה (אגריקולטור דפארטמנט), כמו"כ עדותן של חברי הביד"צ דעה החרדית בירושלים, והודאות וידועות לכל ימות השנה, ידיעות על מצרכי מזון שונים שהם בהכשר רבותינו הביד"צ שליט"א ללא שום חששות. והודעות על מיני מזון שיש עליהם חששות איסורים שונים וכו' (הרשימה לפי סדר האי"ב).

הספר כולל חמשה מפתחות:

- (א) תוכן כל ענין לפי סדר הפרקים.
- (ב) מפתח הענינים לפי סדר האי"ב, בערך חמשה עשר מאות ענינים. כדי שיהי' בנקל למצוא כל דבר ודבר על מכוננו בלי חיפוש.
- (ג) מפתח לדברים הצריכים בדיקה לפי אי"ב. בטרד מאה ענינים.
- (ד) מפתח סיפורי המעשיות.
- (ה) מפתח הספרים לפי אי"ב, בערך מארבע מאות ספרים.

מחיר הספר הוא סך \$ 6.00

הספר הזה נחנך לכל איש חרדי הרוצה לידע ברור מהמאכלים השכיחים לכל יגעיל בהם נפשו, שבעוה"ר נכשלים בו הרבה מאחב"י להניסם לבתיהם בלי יודעים שהם נו"ט ממש, או עכ"פ איסור דרבנן ותמורים דברי סופרים וכו'. וכן חיזוק ואומץ מתוך דברי הסה"ק על ענין זה.

שלום יהודה גראס

רב דקהל „מגן שאול" ור"מ בישיבה וכולל בית ישעי',
ברוקלין, נוא יארק

כתובת המחבר:

Rabbi Sholom Y. Gross

4711 - 12th Ave.

Brooklyn, N. Y. 11219

**ספר גדולי יהודה
על הלכות ציצית
ספר מזווחת שלום
על הלכות מזווחת**

שני ספרים נכבדים על הלכות ציצית והלכות מזווחת מאת המחבר הק' שלום יהודה גראסס, רב דקהל מגן שאול ד-האלמין ור"מ בישיבה וכולל בית ישיעי (ענף. 12 — 4711) בברוקלין, נדפס בברוקלין תשל"ז תצ"ו.

מחברם של הספרים הנכבדים החדשים האלו, הרב הגאון בתורה ובחסידות, מוהר"ר שלום יהודה גראסס שליט"א, רב ור"מ בברוקלין, לקח המשימה הכבדה על שכמו, להרעיש העולם על דברים העומדים ברום עולם המצוות המעשיות ובני אדם נכשלים בהם וגם דשים אותם בעקבם. כבר הוציא לאור כמה חיבורים טובים וחשובים שעוררו תשומת לב כל יראי השם ומהם ספר נפש ישעי', ליקוט גדול מספרים וסופרים בתוספת רבה על העיקר, חידושים ושו"ט משלו, ע"ד הזהירות ממאכלות וממשקאות המיוצרים כשדו ולמעשה הגם מאכלות אסורות. שני ספרים נכבדים בהלכות שחיטה וטרפות וניקור.

ספר מנחת יהודה, על חומר איטור חלב עכו"ם והמאכלות והמשקאות הנעשים בתערובת חלב עכו"ם ובפרט במזון שנתנים לילדים. הספר הזה מכיל כמ"ב ביאור מפורט לכל עניני הכשרים והשגחות הנהגים בזמננו. בספרו "גדולי יהודה" החדש הזה, המחבר יוצא לתבוע עלבונן של הציצית, הן בטלית קטן והן בטלית גדול שאף בני תורה לא למדו ואינם נוהרים במצוה נכבדה זו כדת וכדין לא בטליתם הקטן ולא בטליתם הגדול. בפיקי הספר מביא המחבר מהמון ספרים יקרים, ראשונים ואחרונים, ש"ס ומדרשי חז"ל ופוסקים וכו' המדברים נכבדות בגודל חשיבות מצוה זו שהיא אחת המצוות דמגינא ומצאל על כל הזהיר בה.

בפרק ד', לדקדק הרבה במהות הציצית, מעורר המחבר על כל אופני אונאה שרגילים בהם בעלי תעשית ציצית, ובפרט בארה"ק שהרבה מהעוסקים בעבודה זו הגם קלי הדעת, לרמות ולהגות ובמקום ציצית עושים סתם חבלים דקים ובטליתות הגדולות מערבים חומר זר ומוכרים אותם כצמר טהור.

בפרק ה' מונה המחבר כששים מעלות וסגולות במצות ציצית שליכת מספרי קודש וכן אזהרות נכבדות, איד ללבוש הציצית, על דבר כמה דינים והידורים שמתרשלים בהם. כן הוא מעורר על הזהירות הנכבדה לכבס וללבן את הטלית בכל עת מצוא ולהיזהר בנקיון כמו שהוא זהיר במלבושו הספר השני, "מזווחת שלום", בדומה לראשון, דן בפרטיות הלכות מזווחה, במקומות המחויבים במזווחה, סדר הנחת המזווחה, מקומה וברכתה, זהירות בכבוד המזווחה, סגולות המקיים מצות מזווחה כהלכתה, ומקומות שצריכין להיזהר במיוחד וזמני בדיקתה. אזהרות ודינים ליושבים בבתי קיץ, בחדרי ישיבות, חדרי תלמוד תורה, מחנות הקיץ, הוטלים, בתי מדרשות, בתי ספר לנערות, בתי מסחר, בתי חרושת וכו' וכו'. הזהירות לקנות מזווחת כשרות. כמו בציצית ותפילין כן במזווחת רבו המכשולות והפסולות הנעשות בא"י בסיטונות ע"י קלי הדעת ומבואה לארה"ב.

בשני הספרים האלו הראה המחבר את כחו באסיפת תלי תלים של דינים ומנהגות שאינם מפורסמים כל כך והושיטם בקנה לקוראיו בשפת יודיש המובנת לכל. כל חיבוריו של הרב גראסס, הגם ספרי שימוש ממדרגה ראשונה להציל מפחי מכשולות במקצועות הללו וע"כ התקוה בטווח שעולם התורה יתנו לו יד עזרת ותומכת להוצאת כל חיבוריו אשר אתו בכתובים.

אך זה יצאו לאור עולם בעזרתו

שני חיבורים נכבדים בדברים העומדים ברומה של ההלכה היומית

א. ספר גדולי יהודה — על הלכות ציצית.

חיבור רב האיכות לברר חשיבות מצות ציצית, בין בטלית קטן בין בטלית גדול, מבואר ממקורות נאמנים, מש"ס ופוסקים ומספרים יקרי המציאות, למאות מנהגות והלכות בהירות מצות ציצית, אופני שמירתן וקיום מצותיהן, והסגולות והטובות היקרות היוצאות בשכר שמירתן.

החובה הרבה להדר מצות ציצית בכל הידורי מצוה, בציצית שנעשו לשמה בידי יהודים שות"פ, להיזהר באיכות ובמדת גודל הציצית, להיזהר ביופיו, בנקיון הטליתות והציצית וכל דבר שבקדושה בבחינת זה א"ל ואנוהו.

ב. ספר מזוזה שלום — על הלכות מזוזה.

ספר כולל למאות דינים ומנהגים ופרטי פרטים בהלכות מזוזה, לבאר מקומות המחויבים במזוזה ובפרט בימי הקיץ שאין ההמונים יודעים איך להתנהג בה, סדר הנחתה, מקומה, ברכותיה ובדיקתה מזמן לזמן, הסגולות הבטוחות לכל מי שמקיים מצות מזוזה כהלכתה, אזהרות והוראות לבני הישיבות, תדרי ת"ת, מחנות הקיץ, מלינות, בתי מדרשות ולהרבה כאלה, איך להתנהג במזוזה ולקנות מן המוסמכים וכו' וכו'.

* * *

ישנו במספר מצומצם מחיבוריו הנפלאים של המחבר, "גפש ישעי" על מאכלות אסורות והלכות שחיטה, קדושת בנות ישראל, איך להתנהג אצל רופאים, היגון ישראל סבא, ספר מנחת יהודה, להזיז ילדי ישראל בחלב כשר וכו', גם מכיל ביאור ארוך ונפלא על כל עניני הכשרים והשגחות הנהוגים בזמן הזה בכל קצות הארץ, הדרכה נכבדה להמון בית ישראל בכלל ולבעלי נפש ומדקדקים בפרט, האיך לנהוג למעשה בכל עניני מאכלים ומשקאות המיוצרים בביתם וגם לרבות הנקנים בשוק לעת הצורך בשעת הדחק, הכל מפורש באר היטב בהסברה נפלאה ובלשון צח וקל המובנת למגדול ועד קטן.

הספר הזה הוא מהיותר נצרכים, בפרט בזמן הזה שמכשולות רבו למעלה ראש וכמעט לא ימלט להנצל מהמכשולות הנוראים אשר כמעט אין רגע בלי פגע בלי תייר ומורה דרך הבקי בכל מוצאי ומובאי צרכי הכשרות.

עם הספר הזה יתמלא ברצ"ה תפקיד דגן בכל הצורך וראוי שלא יזיז הספר הזה מעל השולחן ובו יהגו לפני אכילה ולאחר אכילה ובעזר השי"ת יהי בטוח שלא יאונה לו כל כל און בעניני כשרות.

בשכיל הספרים והדפוסות, נא לפנות אל :

הרב שלום יודא גראם

רב דקהל מגן שאול ד, "האלמין" ור"מ ב"שיבתה המולל בית ישעי'

4711 - 12th AVENUE, BROOKLYN, N.Y. 11219

Tel.: 436 - 8086

אך זה יצאו לאור עולם בעזהש"י

שני חיבורים נכבדים בדברים העומדים ברומה של התלכה היומית

א. קונטרס קדושת כנות ישראל

בו מובא עצות ואזהרות לבנות ישראל הצריכות לרופא נשים, איך להתנהג ברפואות וברופאים, להשתמש אך ורק ברופאות ולא ברופאים מחמת איסור יהוד ושאר מכשולים ח"ו ובדליכא רופאות נקבות או רופא שאשתו עומדת עליו, יקחו עמם את בעליהן או שומר אהרן בזמן האחרון נתגלו מעשים מרופאי נשים שהנם מתנגדים להנהגתן של בנות ישראל הכשרות, ועליהן להיזהר מאוד שלא לבוא לאיסור יהוד עם רופאים קלי דעת.

אותו הדבר נוגע לביקור אצל רופא קוראפראקטער וכן רופאים פסיכולוגים שמנהגם לשוחח ולבקר את הנשים בחדר מיוחד לכך ודבר כזה קשור עם מכשולות.

המחבר נותן עצות טובות בכל המקרים שזוקקים לרופאים, במקום שאין רופאות נשים, או טוב יותר לילכת אל קליניקא פומבית שהמכשולות אינם מצוים שם כל כך.

מבוארים בו גם הרבה עניני צניעות והתנהגות הנשים הצנועות בכל עניניהם בבית וברחוב ובפרט במלבושים שלהן בכל גדרי הצניעות.

ב. קונטרס חינוך ישראל סבא

מדריך להינוך הבנים והבנות

כולל עצות והדרכות טובות בדרכי התורה והמוסר והחינוך המסורתי למלמדי תשב"כ, לאבות וכו' איך להתנהג עם התינוקות ואיך להדריכם שיגדלו לתפארת התורה ולתפארת אבותיהם.

מן חנוך לנער ע"פ דרכו וגוי מייעץ המחבר ללמד הנערים לקוט מפני כל מי שזקן מהם, לתת להם לשבת ולהתנהג בכל הדרך ארץ. לקום מפני האב או האם מדי פעם שנכנסים לבית ולא לשבת קודם שישב האב או האם. להקדים שלום לכל אדם בשוק, איך להתנהג עם חברים בשוק, ובכית הספר. להכריחם להתפלל בנחת ולענות אמן על כל ברכה. לא לשיח שיחה בטלה בביהמ"ד. לא לכעוס על הילד בכל דבר. מתי מותר למלא בקשת הילד ומתי לא. החיבור הזה הוא מלא וגדוש עצות טובות והדרכות בחינוך שהנן צורך חיוני לכל הורים ומלמדי תשב"כ.

כולם הוכרו מאת

הרב שלום יודא גראם

רב דקהל מגן שאול ורב ור"מ בישיבה והכולל בית ישע"י

4711 - 12th AVENUE, BROOKLYN, N.Y. 11219

Tel.: 436 - 8086

א ווארענונג פאר אידישע מאמעס

- 1) ווילט איהר וויסען דעם מעטאדע אז אייער קינד'ס מוח זאל בעסער ארבעטען?
 - 2) ווילט איהר אויסהיטען אייערע קינדער פון אינפעקציע?
 - 3) ווילט איהר אז די נערווען פון אייער קינד זאל גוט ארבעטען?
 - 4) ווילט איהר אז אייער קינד זאל זיין אויסגעהיטען קעגען אלערדזשי?
 - 5) ווילט איהר אז אייער קינד זאל זיין אויסגעהיטען פון אטעם קראנקהייטען?
 - 6) ווילט איהר אז אייער קינד זאל נישט זיין ענפירנדליך צו ליידען פון ברעכען און שלשול?
 - 7) ווילט איהר אז אייער קינד זאל זיין אויסגעהיטען פון הארץ קראנקהייטען?
 - 8) ווילט איהר אז אייער קינד זאל זיין אויסגעהיטען פון קענסער?
 - 9) ווילט איהר ארויסהעלפען אייער קינד מיט פערפעקטע בלוט סיקולאציע?
 - 10) ווילט איהר שטארקען די נירען פון אייער קינד?
 - 11) ווילט איהר אויסהיטען אייער קינד פון קונוואלשענס?
 - 12) ווילט איהר פֿיטערען אייערע קינדער עסען וואס הארגט אלע שלעכטע באצילען?
 - 13) ווילט איהר אליין זיך אויסהיטען פון ערנסטע טראגישע קראנקהייטען?
 - 14) ווילט איהר אן עצה אויסצוהיטען די קינדער פון פאליווא, מאמפס, אינפלאענזא?
 - 15) ווילט איהר אן עצה אז אייערע קינדער זאלען וואקסען מיט איידעלע מרות?
 - 16) ווילט איהר אן עצה אז אייערע קינדער זאלען וואקסען מיט יראת שמים?
 - 17) ווילט איהר אן עצה אז אייערע קינדער זאלען אויפואקסען תלמידי חכמים?
 - 18) ווילט איהר אן עצה אז אייערע קינדער זאלען נישט וואקסען מיט עוות און טעראריזירען מענטשן (ווי עס איז ליידער דער מנהג היינט)?
 - 19) ווילט איהר אן עצה אז אייערע קינדער זאלען וואקסען מיט מרות רחמנות און נישט מיט אכזריות צו שפילען זיך מיט יענעמיס בלוט?
 - 20) ווילט איהר אן עצה אז אייערע קינדער זאלען האבען א גוט לעבען אויף דער וועלט און אויף יענע וועלט?
 - 21) ווילט איהר אן עצה אז אייערע קינדער זאלען מכבד זיין די עלטערען ווי מען דארף?
 - 22) ווילט איהר אן עצה אז אייערע קינדער זאלען ח"ו נישט אויפואקסען מיט דעות כוזבות און מינות רח"ל?
 - 23) ווילט איהר אן עצה אז אייערע קינדער זאלען האבען אויסזיכטען צו זיין פון די גדולים וצדיקים אינעם קומענדיגען דור?
- דאן זוימט אייך נישט קיין איין מינוט אין זעהט זאפארט איינצואנדלען דעם ספר „מנחת יהודה“ על מאכלות אסורות וואס טוט באהאנדלען און לעזען די אלע אויבענדערמאנטע פראגען, מיט זייער לויכטע עצות וואס איז זייער גרינג פאר יעדע אידישע מאמע אויסצופאלגען אן א עקסטערע אנשטרענגונג.

געדענקט!

פאר בלויז אפאר דאלער קענט איהר זיך איינקויפען א זיס געשמאקען לעבען פאר אייך און אייערע קינדער ביז 120 יאר, און נאך אויף יענע וועלט.
דעריבער קארגט נישט די פאר טענט און לייגט דאס נישט אפ אויף שפעטער נאר טוט דאס שוין, ווייל יעדען טאג וואס גייט אדארעך מיט גארנישט איז א שארען וואס קען נישט באצאלט ווערען, ויש „קונה“ עולמו בשעה אחת.
דער ספר „מנחת יהודה“ איז צו באקומען אין ספרים סטארט, אין אויב נישט ווענט זיך גראד צום ארויסגעבער:

RABBI S. Y. GROSS 4711-12th Av.
Brooklyn, N. Y. 11219. Tel. (212) 436-8086

מנחת יהודה

על חומר הענין של חלב עכרים וסימילאק לפסח ולכל ימות השנה, חלק ששי מספר גפשי יעצני על מאכלות אסורות, אשר חברתי ולקטתי בחמלת ד' עלי
הקי שלום יהודה גראסט, רב דקהל מגן שאול"י ורי"מ בישיבה וכולל בית יעצני (12 — 4711 עה) בברוקלין נ. י. גפס בברוקלין תשל"ד תצ"ו.

מחברו של החיבור החדש הנכבד הזה הרב הגדול בתורה ובחסידות מוה"ר שלום יהודה גראסט שליט"א רב ורי"מ בברוקלין, אינו פנים חדשות בעולם התורה והספרים. עוד לפני כמה שנים הוציא לאור חיבור גפלא ונחנץ ספר גפשי יעצני שבו ליקט מספרים ומסופרים ומחידושי שחידש בעצמו, מאמרים, ושריט נכבדים ע"ד המאכלות והמשקאות השונים הנעשים כאן בארה"ב והרבה מהם מובאים לשוק בתור כשר וישר וכדומה ולמעשה הינם מאכלות אסורות, חיבורו ההוא נתקבל מאוד ועשה בו טובה רבה לכשרות המאכלות.

חיבר כמו כן ספרים על הלכות שחיטה וטרפות וניקור וכו', ספרים חשובים שנתקבלו בעולם התורה בכל האהבה.

בחיבורו הזה הוא דן במיוחד על המאכלות הניתנים לילדים וכמו המשקה הנפוץ מאוד בשם "סימילאק" שהוא חלב עכרים.

המחבר דן כאן על הרבה מאכלות אסורות המונכסים לבתי יהודים בכתובת כשר והם רחוקים מכשרות. כן מביא המחבר הרבה דיונים בעניני מאכלות לפסח שחתם יהודים אינם יודעים להיזהר בהם.

המחבר מזהיר במיוחד להשגיח על כשרות מאכלי התינוקות והמשקאות הכשרים הינם יסוד חיונים לטהרה ולקדושה. אלו המפסמים ילדיהם במאכלות אסורות גורמים שגדלים כרשעים ומפקרים.

מלבד האיטור של הושטת דבר איטור לילדים, מביא המחבר המון דעות של גדולי הרופאים ופרופסורים מפורסמים באוניברסיטאות שכולם כאחד בדעה אחת מזהירים שלא למנוע חלב האם מן היונקים, ורק חלב אמם מבטיחה לילדיהם אברים בריאים ושלמים וגידול ופיתוח בגשם וברוח בכל השלמות.

המחבר הצליח להביא כאן ענינים גפלאים מגדולי עולם בתיקון הכשרות והצניעות והרבה עניני יהדות שהנם יסודות מוצקים לגידול דור דעה על טהרת הקודש ולחוק מוסדות הבית היהודי לכל פרטי התורה והקדושה.

המחבר עיטר את ספרו בהסכמותיהם של גדולי הרבנים ומהם, הגר"מ מייגנשטיין ר"מ דתפארת ירושלים, הגר"י גרינוואלד אב"ד צעהלים, הגר"י גרינוואלד, אב"ד טאטא, הגר"מ איזראעל, אב"ד הוניהא, הגר"ש פאנעט, אב"ד דעעש, הגר"ש ווייס, אב"ד אוהעל, הגר"י גרובנער רב בדיטרויט וכו' וכו'.

הגר"מ שטערן שליט"א אב"ד דעברעצין, בתשובה מפורטת מביא את רגונו הקשה על אותם בעלי הפורנות שכבר שכחו שהנם אודים מוצלים מאש התופת, ובע"ה כאן גברו והצליחו בעושר, ומסדרים חתונות בעד המשים אלפים דולר, ונשיתים צריכות לכל שמחה שמלה מיוחדת העולה בהון רב, ואינם מהדרים לעשות פורמילא מחלב ישראל ואוי לאותו עלבון של תורה, והרבנים הגדולים שבידם לתקן מה יענו לבת קול היוצא מחורב, אוי להם לבריות מעלכונה של תורה.

המחבר מתאונן בהקדמת ספרו שמסודריה תח"י חיבורים יקרים לדפוס אולם אין בכה"ז להמציא הוצאות הדפוס היקרות.

ה ת ו כ ן

- א. די הארבקייט פון טרינקען „סימילאק“ „Similac“ אגאנץ יאהר און כ"ש (אין פסח).
- ב. די וויכטיקייט פון זיך נישט צומישען אין פסח מיט קיינעם.
- ג. וואס עס לערנען אונז די הייליגע ספרים וועגן מוטערס מילך.
- ד. הדרכה וועגען נוצען פערטיגע געקויפטע מאכלים.
- ה. וויכטיגע אויפקלערונג וועגען הכשרים.
- ו. איבערבליק איבער השגחות היינטיגע צייטען.
- ז. דעת תורה פון די גדולי הדור וועגען הכשרים און השגחות.
- ח. מעשיות און געשעענישען דורך ווייניג זהירות אין כשרות.
- ט. אנווייזונגען פאר עלטערן ווי צו האדעווען קינדער גדולי תורה ויר"ש.
- י. עצות פאר קינדער וואס פארשטייען נישט דאס לערנען.
- יא. ראיות אז קליינע קינדער דארף מען מער אויסהיטען פון נישט כשר'ס ווי ערוואקסענע.
- יב. מאכלות אסורות שאדט קערפערליך און גייסטליך פין קינד.
- יג. א תיקון פאר די מוטער וואס האט געגעבען סימילאק פאר די קינדער.
- יד. יעדער טאטע איז מחויב אליין זיך אומצוקוקען אויף יעדען עסען אדער געטראנק וואס מען נוצט זיין שטיב.
- טו. עצות צו פארשטארקען זעם מצב הכשרות אין שטיב אָן מחלוקת.
- טז. אן עצה טובה אויב מען האט נישט בשום אופן קיין צייט צו טוהען אין שטיב וועגען כשרות.
- יז. עצות צי האבן כשר'ע מילך פסח.
- יח. וויכטיגע פארשונגען און מיינונגען פון דאקטוירים ממש לעצטענס וועגען „סימילאק“.
- יט. וואשן קליינע קינדער נעגעל וואסער.